

MEMÒRIA HISTÒRICA ACTIVITATS 2025

GENER-MAIG

SCG
MEMÒRIA
HISTÒRICA

Seguim recordant per no oblidar

Teniu a les mans una nova edició del programa de Memòria Històrica de la ciutat que cada any iniciem el 27 de gener, amb motiu del Dia Internacional de Commemoració en Memòria de les Víctimes de l'Holocaust i de l'entrada de les tropes franquistes a Santa Coloma de Gramenet. Un programa ple de propostes diverses que sorgeixen de diferents àmbits de l'Ajuntament, però també del conjunt de la societat civil colomenca.

El 27 de gener de 1945, l'Exèrcit Roig va alliberar el camp de concentració i extermini nazi d'Auschwitz-Birkenau. A Santa Coloma volem homenatjar totes les persones que van morir als camps de concentració nazis i preservar la memòria històrica, essencial per no repetir l'horror d'un dels genocidis més terribles de la història de la humanitat.

També aquest any 2025 recordem els cinquanta anys de la mort de Francisco Franco, el 20 de novembre de 1975. El seu negre llegat, però, va resistir a desaparèixer, i si ho va fer va ser fruit d'un conjunt de lluites que havien començat el mateix dia del cop d'Estat Franquista i que van ser presents durant tota la dictadura als carrers i als barris, a les fàbriques, a la Universitat, a la clandestinitat, a l'exili... Unes mobilitzacions que van portar a la victòria definitiva de la democràcia als anys vuitanta.

Amb aquest programa volem recordar totes aquestes lluites que des de tots els sectors de la població van fer front a la dictadura i, també, reivindicar el paper de la ciutadania per a viure amb llibertat i dignitat.

Mireia González Sáez
Alcaldessa de Santa Coloma de Gramenet

MEMÒRIA HISTÒRICA ACTIVITATS 2025 GENER-MAIG

Dilluns 27 de gener – 11.30 h
Acte en commemoració del Dia Internacional en Memòria de les víctimes de l'Holocaust i de l'entrada de les tropes franquistes a Santa Coloma

Un any més, la ciutat se suma als homenatges del Dia Internacional en Memòria de les víctimes de l'Holocaust i commemora, en paral·lel, el 86è aniversari de l'entrada de les tropes franquistes a Santa Coloma. A les 11.30 h tindrà lloc una ofrena institucional a l'escultura memorial dedicada als deportats als camps d'extermini nazi ubicada als Jardins del Museu Torre Balldovina, i a continuació la ciutadania podrà sumar-se a aquest homenatge col·locant-hi una espelma.

Lloc: Jardins del Museu Torre Balldovina (Plaça de Pau Casals, s/n)

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet i Amical de Mauthausen

Dimecres 29 de gener – 19 h
Recuperem la memòria de Josep González i Sabaté

Un homenatge a l'alcalde d'Esquerra Republicana de Catalunya, recuperant la seva figura de l'oblit. Vine a conèixer la seva història i a reivindicar el seu llegat en la lluita per la llibertat i la justícia. No hi falts! Recuperem la nostra memòria col·lectiva per no oblidar mai el passat.

Lloc: Centre d'Art Contemporani Can Sisteré (Carrer de Sant Carles, s/n)
Organitza: ERC Gramenet

Dijous 30 de gener – 18 h
Visita guiada a l'exposició "Volaverunt. Els gravats de Goya des de la contemporaneïtat"

De la mà de la comissària de l'exposició, Aina Mercader, descobrirem com aquests gravats de Goya, que provenen de la col·lecció del Museu de Mataró, corresponen a l'estampació que es va fer als tallers de la Calcografia Nacional de Madrid entre els anys 1937 i 1938. Amb aquest tiratge en plena Guerra Civil espanyola, el govern republicà duia a terme una operació de prestigi cultural: efectuar, per primera vegada, la impressió conjunta de les quatre sèries que podem veure, creades entre el 1797 i el 1819: Caprichos, Desastres de la guerra, Tauromaquia i Proverbios (també anomenada Disparates).

Lloc: La visita comença al Centre d'Art Contemporani Can Sisteré (Carrer de Sant Carles, s/n) i finalitza al Museu Torre Balldovina
Inscripció completa
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Museu Torre Balldovina

Dissabte 22 de febrer – 10 h
Ruta "La Barcelona (Anti)Franquista. 50 anys de la mort del dictador"

En el 50è aniversari de la mort del dictador, volem fer un recorregut per la Barcelona franquista i la memòria de les lluites antifranquistes. Des de la proclamació de la República, passant per les ferides de la Guerra Civil, els Fets de Maig, l'entrada de les tropes franquistes i la posterior repressió fins a les lluites ciutadanes, obreres, universitàries i de l'església de base per a la recuperació de les llibertats i la democràcia.

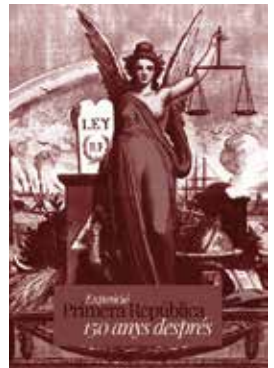
Itinerari: plaça de Sant Jaume, plaça de Sant Felip Neri, avinguda de la Catedral, via Laietana, plaça del Pi, les Rambles, plaça de la Universitat, carrer de Balmes, plaça Catalunya.

Lloc de trobada: Metro L1 "Santa Coloma"
Inscripcions: museutorreballdovina@gramenet.cat o tel. 93 385 71 42 (activitat gratuïta, places limitades)
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Museu Torre Balldovina

Dijous 6 de març – 19 h
Inauguració de l'exposició "Primera República, 150 anys després", amb la presentació a càrrec de Pau Vinyes

La Primera República espanyola (1873-74) va ser efimera i convulsa, però fou l'embrió de molts projectes i esperances que mig segle després s'acabarien materialitzant en la Segona República.

Aquesta exposició itinerant, impulsada amb motiu del 150è aniversari del programa de Memòria Democràtica de la Diputació de Barcelona, ens explica els fets i el context: el Sexenni Revolucionari, la guerra de Cuba i la 3a Guerra Carlina,

la proclamació de la República i els seus diferents governs, les tendències polítiques i el moviment obrer. La presentació de l'exposició anirà a càrrec de Pau Vinyes i Roig, historiador i comissari de l'exposició que farà una visita guiada.

Lloc: Museu Torre Balldovina (Plaça de Pau Casals, s/n)
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Museu Torre Balldovina

Dimarts 11 de març – 18.30 h **Inauguració del mòdul expositiu “Les veïnes i els veïns de Santa Coloma de Gramenet en lluita (1968-1975)”**

L'aparició de les lluites veïnals va molt lligada a les conseqüències de l'emigració cap als centres industrials de Catalunya. La construcció de polígons d'habitatges mancats de tota mena de serveis públics i les males condicions de vida van fomentar els vincles de solidaritat i cooperació entre el veïnat, que comparteix problemes i es mobilitza per assolir millores.

Quins van ser els motius que van desencadenar les primeres reivindicacions i mobilitzacions de la ciutadania colomenca durant la dictadura franquista? Us animem a descobrir-ho amb el petit mòdul expositiu que es podrà visitar al Museu Torre Balldovina i que forma part de la mostra de Memòria en Xarxa “Segur que tomba! Moviments socials i accions de lluita antifranquista (1960-1975)”, dispersa per 19 museus de la demarcació de Barcelona.

Lloc: Museu Torre Balldovina (Plaça de Pau Casals, s/n)
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Museu Torre Balldovina, amb la col·laboració de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona i el Memorial Democràtic

Dijous 20 de març – 18.30 h **Presentació del llibre “Largo paseo por el campo francés”, de Genaro Villagrasa**

A través de les pàgines d'aquest llibre, Genaro Villagrasa continua relatant les experiències i les

peripècies de la família Quintana, una família obrera resident a la perifèria de Barcelona que es veu dispersa com a conseqüència de la Guerra Civil. Amb el mateix estil, to i ritme que en el seu anterior llibre Una casita junto al río, la novel·la se situa en dos escenaris que transcorren paral·lels en el temps: a Espanya, durant els difícils anys de

la postguerra, i a França, en el marc del maltractament dels exiliats espanyols en els camps de concentració habilitats per ells. L'autor retrata una etapa de la història i uns esdeveniments dramàtics utilitzant una àmplia documentació i un llenguatge proper, popular, irònic i amb sentit de l'humor.

La presentació anirà a càrrec de Juli Pernas, del Centre d'Estudis-Arxiu Vilabesòs; de Xavier Domènech, de Diàlegs a la riba del Besòs, i del mateix autor.

Lloc: Museu Torre Balldovina (Plaça de Pau Casals, s/n)
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Museu Torre Balldovina, amb la col·laboració del Centre d'Estudis-Arxiu Vilabesòs i Diàlegs a la riba del Besòs

Dimecres 26 de març – 19 h **Presentació del llibre “Ginette Kolinka. Adéu Birkenau”, de Jean-David Morvan / Victor Matet / Ricard Efa / Cesc F. Dalmases / Roger Surroca**

L'abril de 1944, amb 19 anys, Ginette Kolinka és deportada al camp d'extermini d'Auschwitz II-Birkenau. No en parla durant 50 anys, abans d'acceptar que la filmi la «Shoah Foundation» que Steven Spielberg acaba de crear. Amb gran sorpresa per a la septuagenària, recupera els records enterrats, i aleshores s'entrega en cos i ànima a donar el seu testimoni.

La presentació anirà a càrrec dels mateixos autors.
Lloc: Centre d'Art Contemporani Can Sisteré (Carrer de Sant Carles, s/n)
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Del 4 al 7 d'abril **Espais de memòria i drets humans: visita de jovent colomenc al Memorial de Buchenwald**

Coincidint amb el 80è aniversari de l'alliberament d'aquests camps de concentració nazi, l'activitat està

adreçada a l'alumnat de secundària, en especial de batxillerat. El Memorial està ubicat a prop de la ciutat de Weimar, a Alemanya.

Hi participaran a la visita 13 joves que seran acompanyats per dues representants a nivell institucional: una regidora i una tècnica de Cultura Restaurativa del Servei de Convivència.

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Departament de Solidaritat i Cooperació, amb la col·laboració de l'Amical de Mauthausen i altres camps i de totes les víctimes del nazisme d'Espanya.

Dissabte, 5 d'abril – 10 h **Ruta en memòria de Lluís Hernández, primer alcalde de la democràcia**

En el 10è aniversari de la seva mort, volem retre homenatge a Lluís Hernández, alcalde de Santa Coloma de

Gramenet durant tres mandats consecutius (1979-1991). Un itinerari per recordar el seu compromís, el seu caràcter proper, la seva humanitat i la seva capacitat de lluita incansable contra la desigualtat i la injustícia. Una ruta per recuperar el llegat de la seva acció pastoral, activista i política marcada

pel compromís amb les lluites obreres i veïnals i la creació de places escolars públiques, la millora en l'assistència sanitària i la reordenació urbanística en una Santa Coloma, on hi havia un dèficit molt marcat d'aquests serveis.

Lloc de trobada: Metro L1 "Santa Coloma"
Inscripcions: ecpsantacoloma@gmail.com
Organitza: Santa Coloma en Comú

Dijous, 10 d'abril – 18.30 h **Xerrada: "Homenatge a Manuel Fernández Márquez: el cas del seu assassinat i la repressió al moviment obrer en el tardo-franquisme"**

3 d'abril de 1973. La policia dispara amb bales de veritat a una manifestació d'obrers que construïen la Tèrmica del Besòs (Les Tres Xemeneies). L'obrer Manuel Fernández Márquez, veí de Gramenet, va ser assassinat. El franquisme ja agonitzava, el moviment obrer creixia

i es convertia en el protagonista de la crisi de la dictadura. La reacció del Règim era d'animal acorralat i no tenia escrúpols en la repressió de les manifestacions. En aquesta xerrada explicarem tot el context d'aquella època, repassarem el sumari del cas concret de Manuel i farem un sentit homenatge a tots els represaliats franquistes.

Lloc: Centre d'Art Contemporani Can Sisteré (Carrer de Sant Carles, s/n)
Organitza: CUP – Gent de Gramenet

Dimarts, 29 d'abril – 19 h **Col·loqui "El dictador mor al llit, però la dictadura mor al carrer"**

Acte col·loqui dels 50 anys de la mort de Franco, el 20 de novembre del 1975, i com el fet és que al carrer, la contestació obrera, veïnal i juvenil havia aconseguit no només normalitzar les seves protestes, sinó també generar alternatives viables al règim feixista que fins aleshores havia aniquilat qualsevol oposició possible dins de l'Estat Espanyol.

Participen: Marc Andreu, periodista, historiador i director de la Fundació Cipriano Garcia de CCOO i Chema Corral, historiador i activista social i polític.

Moderarà el col·loqui la periodista Odei A. Etxearte.
Lloc: Museu Torre Balldovina (Plaça de Pau Casals, s/n)
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Museu Torre Balldovina

Dilluns 5 de maig – 18 h Homenatge als colomencs i colomenques que van patir la deportació als camps d'extermini nazi

El 5 de maig es commemora el Dia Nacional d'Homenatge als Deportats i Deportades. Per tal de celebrar-ho, tindrà lloc un emotiu acte dedicat als colomencs i colomenques que van patir la deportació als camps de concentració nazis. Aquest acte es durà a terme als jardins del Museu Torre Balldovina, davant del monument que recorda al veïnat de Santa Coloma de Gramenet, i comptarà amb la presència dels i les joves colomenques que hauran participat al viatge al Memorial del camp de concentració de Buchenwald i Mittelbau-Dora.

Lloc: Jardins del Museu Torre Balldovina (Plaça de Pau Casals, s/n)

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet i Amical de Mauthausen

Divendres, 16 de maig, i diumenge, 18 de maig – 19 h Espectacle teatral “El fil vermell”

El fil vermell és un espectacle de teatre a partir de retalls de vida de dones que pateixen la institució franquista del Patronato de Protección de la Mujer en primera persona. Un espectacle de memòria històrica protagonitzat per personatges de ficció que podrien haver existit, que potser ho van fer i són alguna de nosaltres.

Tres actrius donen vida a una varietat de personatges que representen tres generacions diferents, de manera que creen un calidoscopi de dones ple d'històries i facetes tan diverses com complexes i captadores.

Lloc: Teatre Sagarra (Carrer del President Lluís Companys, 27)

Entrades: a través de la web <https://teatresagarra.koobin.cat/el-fil-vermell>

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Teatre Sagarra

*Foto de la portada:
Entrada del camp de concentració i extermini nazi d'Auschwitz-Birkenau, alliberat per l'Exèrcit Roig el 27 de gener de 1945. Enguany es commemoren els 80 anys del seu alliberament.*

#NOOBLIDEM

Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet

Santa Coloma
es viu!

comuns Santa Coloma de Gramenet

